

emcdda.europa.eu

NARKOTIKA I EUROPA – FAKTA OG TALL

Årsrapport for 2006 om narkotikasituasjonen i Europa

og *Statistiske opplysninger 2006*

Sperrefrist: kl. 11.00 CET – 23.11.2006

Det Europeiske overvåkingscenter for narkotika og narkotikamisbruk (EONN) presenterer med dette et utvalg av "Fakta og tall" fra sin:

Årsrapport for 2006 om narkotikasituasjonen i Europa

<http://annualreport.emcdda.europa.eu>

og

Statistiske opplysninger 2006

<http://stats06.emcdda.europa.eu>

Denne teksten er bare ment som en rask referanseguide og bør leses i sammenheng med de aktuelle delene av *Årsrapporten* og *Statistiske opplysninger*, som inneholder mer detaljert, kontekstuell informasjon i tillegg til metodeopplysninger og forklaringer.

De statistiske dataene som presenteres her, gjelder for år 2004 (eventuelt siste år med tilgjengelige data). En del av informasjonen er sammendrag fra rapporter utarbeidet av andre byråer og organer. Komplette kildeinformasjon finnes i *Årsrapporten* og *Statistiske opplysninger*.

For ytterligere opplysninger om livstidsprevalens, bruk siste år og siste måned etter type narkotika og land, se tabell GPS-1, GPS-3 og GPS-5 i *Statistiske opplysninger 2006*.

Cannabis

- Cannabis er fortsatt det plantebaserte illegale rusmiddelet som er mest utbredt i verden når det gjelder produksjon og handel, og det stoffet som beslaglegges oftest i EU.
- På grunnlag av de foreløpige tallene var det økning i antallet beslag av hasj og marihuana på EU-plan i 2004, mens totale beslaglagte mengder samme år gikk ned i de fleste EU-land (tall mangler fortsatt fra en del av landene).
- Gjennomsnittlig detaljpris for hasj og marihuana gikk ned i de fleste EU-landene i perioden 1999–2004.
- Ifølge rapportene hadde hasj i 2004 et gjennomsnittlig THC-innhold på detaljnivå som varierte fra under 1 % til 17 %, mens styrken på marihuana varierte fra 0,6 % til 18 % (de høyeste tallene gjelder for det meste marihuana produsert under kunstige forhold i EU).
- Blant alle voksne (aldersgruppen 15–64 år) i EU, Bulgaria, Romania og Norge anslås det at:
 - 65 millioner voksne har prøvd cannabis minst én gang (livstidsprevalens) – 20 % av alle voksne.
 - 22,5 millioner har brukt stoffet i løpet av siste år (nyere bruk) – 7 % av alle voksne.
 - 12 millioner har brukt det i løpet av siste måned (aktuell bruk) – 4 % av alle voksne.
 - 3 millioner bruker det daglig eller nesten daglig (intensiv bruk) – ca. 1 % av alle voksne.
- Avhengig av land rapporterer mellom 2 % og 31 % av voksne i Europa at de noen gang har brukt cannabis, men i de fleste landene ligger prevalenstallene mellom 10 % og 20 %.
- Avhengig av land rapporterer mellom 1 % og 11 % av voksne at de har brukt cannabis i løpet av siste år. De fleste landene rapporterer prevalenstall mellom 3 % og 8 %.
- Avhengig av land rapporterer mellom 0,5 % og 8 % av voksne at de har brukt cannabis i løpet av siste måned.
- Ifølge rapportene er cannabis hovedrusmiddel for ca. 15 % av alle som søker behandling for narkotikaproblemer i Europa, og for 27 % av alle som søker behandling for første gang, noe som gjør cannabis til det hyppigst rapporterte stoffet etter heroin.

Kokain

- Etter cannabis er kokain det stoffet det handles mest med her i verden. Ifølge UNODC (FNs organ for narkotika og kriminalitet) er Colombia den klart største produsenten av illegal koka i verden, etterfulgt av Peru og Bolivia. Den globale produksjonen av kokain var i 2004 anslått til 687 tonn.
- Mesteparten av kokainet som beslaglegges i Europa kommer enten direkte fra Sør-Amerika (framfor alt Colombia) eller via Sentral-Amerika og Karibia, men nå ser deler av Afrika ut til å bli viktige transittpunkter for kokain til Europa.
- I 2004 ble anslagsvis 74 tonn kokain beslaglagt i EU. De fleste beslagene ble gjort i Vest-Europa. De siste fem årene har Spania faktisk stått for halvparten av alle kokainbeslag i EU, både når det gjelder antall og mengder.
- Ut fra foreløpige tall var det en nedgang i mengdene kokain som ble beslaglagt i 2004. Gjennomsnittlig detaljpris for kokain gikk ned i de fleste EU-landene i perioden 1999–2004.
- Blant alle voksne (aldersgruppen 15–64 år) i EU, Bulgaria, Romania og Norge anslås det at:
 - 10 millioner voksne har prøvd kokain minst én gang (livstidsprevalens) – mer enn 3 % av alle voksne.
 - 3,5 millioner har brukt stoffet i løpet av siste år (nyere bruk) – 1 % av alle voksne.
 - 1,5 millioner har brukt det i løpet av siste måned (aktuell bruk) – 0,5 % av alle voksne.
- Avhengig av land rapporterer mellom 0,4 % og 6 % av alle voksne at de noen gang har prøvd kokain.
- Avhengig av land rapporterer mellom 0,1 % og 3 % av voksne at de har brukt kokain i løpet av siste år. De fleste landene rapporterer prevalenstall mellom 0,3 % og 1,2 %.
- Avhengig av land rapporterer mellom null og 1 % av voksne at de har brukt kokain i løpet av siste måned.
- Kokain er den tredje hyppigst oppgitte årsaken til at folk søker behandling, etter heroin og cannabis. Det står for rundt 8 % av alle behandlingssøknader.
- Blant nye klienter som har søkt behandling for kokainbruk i EU, rapporterer rundt 80 % at de bruker kokainpulver, mens 20 % bruker crack-kokain.

Amfetamin: amfetamin og metamfetamin

- Vest- og Sentral-Europa er fortsatt store når det gjelder produksjon og handel med amfetamin, men for metamfetamin er bruk og produksjon hovedsakelig begrenset til noen få land.
- I Europa produseres metamfetamin framfor alt i Den tsjekkiske republikk, hvor det siden midten av 1980-årene har blitt produsert ulovlig under det lokale navnet "pervitin". I 2004 ble det også rapportert en del produksjon i Slovakia og Bulgaria.
- Av de 6 tonnene amfetamin som ble beslaglagt i verden i 2004, ble nærmere 97 % beslaglagt i Europa, hovedsakelig i Vest/Sentral-Europa og Sørøst-Europa. Av de 11 tonnene metamfetamin som ble beslaglagt i verden i 2004, ble ca. 59 % beslaglagt i Øst- og Sørøst-Asia og 37 % i Nord-Amerika.
- På EU-plan har både antallet beslag og beslaglagte mengder gått opp siden 1999.
- Blant alle voksne (aldersgruppen 15–64 år) i EU, Bulgaria, Romania og Norge anslås det at:
 - 10 millioner voksne har prøvd amfetamin minst én gang (livstidsprevalens) – 3 % av alle voksne.
 - 2 millioner har brukt stoffet i løpet av siste år (nyere bruk) – 0,6 % av alle voksne.
 - 900 000 har prøvd det i løpet av siste måned (aktuell bruk) – 0,3 % av alle voksne.
- Avhengig av land rapporterer mellom 0,1 % og 6 % av alle voksne at de noen gang har prøvd amfetamin.
- Avhengig av land rapporterer mellom null og 1,4 % av voksne at de har brukt amfetamin i løpet av siste år. De fleste landene rapporterer prevalenstill mellom 0,2 % og 1,1 %.
- Avhengig av land rapporterer mellom null og 0,5 % av voksne at de har brukt amfetamin i løpet av siste måned.

Ecstasy

- Selv om Europa fortsatt er sentrum for verdens produksjon av ecstasy, har produksjonen i løpet av de senere årene spredt seg til andre deler av verden, særlig Nord-Amerika og Øst- og Sørøst-Asia.
- Handelen med ecstasy er fortsatt konsentrert til Vest-Europa, men akkurat som produksjonen har handelen i løpet av de senere årene spredt seg videre utover i verden. Av de 8,5 tonnene ecstasy som ble beslaglagt på verdensbasis i 2004, ble 50 % beslaglagt i Vest- og Sentral-Europa, 23 % i Nord-Amerika og 16 % i Oseania. I 2004 ble 28,3 millioner ecstasytabletter beslaglagt i EU. Antallet beslag og beslaglagte mengder synes å være på vei opp.
- I perioden 1999–2004 var det en nedgang i gjennomsnittsprisen på ecstasy på detaljnivå i de fleste rapporterende landene.

SPERREFRIST 23.11.2006 – KL. 11.00 CET/lokal tid Brussel

- Generelt inneholdt de fleste tablettene som ble solgt som ecstasy i Europa, MDMA eller et annet ecstasylignende stoff (MDEA, MDA). Vanligvis inneholdt de ikke andre psykoaktive stoffer.
- Blant alle voksne (aldersgruppen 15–64 år) i EU, Bulgaria, Romania og Norge anslås det at:
 - 8,5 millioner voksne noen gang har prøvd ecstasy (livstidsprevalens) – 2,6 % av alle voksne.
 - 3 millioner voksne brukte stoffet i løpet av siste år (nyere bruk) – ca. 1 % av alle voksne.
 - 1 million har brukt det i løpet av siste måned (aktuell bruk) – 0,3 % av alle voksne.
- Avhengig av land rapporterer mellom 0,2 % og 7 % av alle voksne i Europa at de noen gang har prøvd ecstasy.
- Avhengig av land rapporterer mellom null og 3,5 % av voksne at de har brukt ecstasy i løpet av siste år. De fleste landene rapporterer prevalenstall mellom 0,3 % og 1,5 %.
- Avhengig av land rapporterer mellom null og 1 % av voksne at de har brukt stoffet i løpet av siste måned.
- Anslagene over bruk siste år i den yngre aldersgruppen (15–24 år) varierer mellom 0,3 % og 12 %.
- Bruk av ecstasy rapporteres sjelden som årsak til at folk søker behandling i Europa.

Hallusinogener

- Livstidsprevalensen for bruk av LSD blant voksne (15–64 år) varierer fra 0,2 % til 6 % – i de fleste landene mellom 0,4 % og 2 %.
- Undersøkelser gjennomført blant skoleelever (15–16-åringer) tyder på en betydelig lavere prevalens for bruk av såkalte "magic mushrooms" i EU enn for cannabis. Prevalensen her er den samme som for ecstasy. Livstidsprevalensen varierer fra under 1 % til 8 % både for ecstasy og magic mushrooms, mens den typiske prevalensen ligger i området 1–3 %. Bruken av magic mushrooms er oftest eksperimentell, og regelmessig eller vedvarende bruk forekommer relativt sjelden.
- Skoleelever (15–16-åringer) har en høyere livstidsprevalens for bruk av magic mushrooms enn for ecstasy i Belgia, Tyskland og Frankrike.

Heroin og problematisk narkotikabruk

- Heroin som brukes i Europa, er oftest framstilt i Afghanistan, som fortsatt er størst i verden på produksjon av illegal opium. I 2005 sto Afghanistan for 89 % av verdens samlede illegale produksjon av opium. UNODC rapporterer at det i 2004 ble beslaglagt 59,2 tonn heroin på verdensbasis – 50 % i Asia og 40 % i Europa.
- Både antallet heroinbeslag og mengden heroin som ble beslaglagt steg i 2004. Økningen i Europas andel av globale heroinbeslag skyldes mye de økte beslagene i landene i Sørøst-Europa, særlig Tyrkia.
- Den gjennomsnittlige detaljprisen på heroin gikk ned i de fleste EU-landene i perioden 1999–2004.
- Generelt er det opioider (hovedsakelig heroin) de fleste søker behandling for. Av det totale antallet behandlingssøknader som ble rapportert i 2004, var opioider det foretrukne narkotiske stoffet hos ca. 60 % av tilfellene. For ytterligere informasjon, se tabell TDI-2, TDI-19 og TDI-26 i *Statistiske opplysninger 2006*).
- Prosentandelen av nye behandlingssøknader relatert til heroin gikk ned fra over 60 % til ca. 40 % fra 1999 til 2004, mens antallet behandlingssøknader for problemer som gjaldt kokain og cannabis, gikk opp.
- Nærmere halvparten av alle klienter som søkte behandling for heroinbruk, var over 30 år. Opioidbrukerne har typisk bak seg 3–7 års regelmessig bruk før de oppsøker behandlingsapparatet. Under 7 % av nye opioidbrukere i behandlingsapparatet er under 20.
- På grunnlag av den nyeste oversikten over tilgjengelige data (2003) kan det anslås at over en halv million opioidbrukere nå får substitusjonsbehandling i Europa.
- I Europa er metadon det hyppigst forskrevne legemiddelet for behandling av opioidavhengighet (hovedsakelig heroin), og rundt 80 % av alle i substitusjonsbehandling får metadon. De resterende 20 % får nå buprenorfin, som har blitt et stadig mer populært legemiddelalternativ siden midten av 1990-årene.
- Anslag tyder på at det kan være så mange som 1,7 millioner problembrukere av narkotika (hovedsakelig heroin) i EU i dag, og anslag over utbredelsen av problembruk av opioider på nasjonalt plan i perioden 2000–2004 varierer mellom 1 og 8 tilfeller pr. 1 000 innbyggere i alderen 15–64. (For ytterligere informasjon, se tabell PDU-2 og PDU-3 i *Statistiske opplysninger 2006*).
- De nyeste dataene tilsier at det årlig forekommer nesten 7000 akutte narkotikarelaterte dødsfall, og opioider er til stede i ca. 70 % av dem. (For ytterligere informasjon, se tabell DRD-1 and DRD-2 i *Statistiske opplysninger 2006*).